

УДК 336(477)

Левченко В.П.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

У статті наводяться результати аналізу основних показників функціонування страхового ринку України, також досліджуються основні проблеми функціонування та визначаються перспективи розвитку національного страхового ринку в умовах фінансової нестабільності.

Ключові слова: страхування, страховий ринок, страхові компанії, страхова діяльність.

Постановка проблеми. Розвиток і зміцнення страхового ринку України є неможливими без глибокого аналізу його сучасного стану, виявлення невирішених питань функціонування. Проте проблеми розвитку вітчизняної страхової системи не можна зводити лише до вузькоспеціалізованих питань цієї сфери діяльності, оскільки стан страхового ринку фактично є похідним від соціально-економічного розвитку країни. Зацікавленість держави в розвитку страхування зумовлюється тим, що завдяки йому уможлиблюється підвищення соціального захисту населення і господарюючих суб'єктів, зменшується навантаження на державний бюджет у частині відшкодування непередбачуваних збитків природно-техногенного характеру, вирішуються окремі проблеми соціального забезпечення завдяки перенесенню державних соціальних виплат з коштів бюджету на страхові виплати. Розв'язання багатьох проблем, що стоять перед вітчизняною економікою, залежить від того, наскільки ефективно функціонує страховий ринок України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні засади розвитку страхового ринку, його роль та місце у фінансовій системі країни активно досліджуються в зарубіжній науковій літературі. Окремі аспекти теоретико-методологічного обґрунтування сутності страхування та страхового ринку розглядаються в працях таких західних фахівців: В. Берг, В. Нордхаус, К. Пфайффер, Дж. Стігліц, П. Шиміковський та ін. Дослідження в зазначеній сфері останнім часом суттєво активізувались і серед вітчизняних науковців. Вагомим є доробок таких вчених, як В. Баранова, О. Василик, Э. Гребенщиков, О. Заруба, О. Козьменко, В. Корнеєв, М. Савлук, І. Сіренко, Л. Шірінян, Т. Яворська.

Аналіз існуючих публікацій показав, що дослідження страхового ринку мають переважно теоретичний характер. Також бракує ґрунтовних досліджень щодо визначення стратегічних напрямів розвитку вітчизняного страхового ринку та його окремих суб'єктів. Крім того, в науковій літературі не знайшла

належного відображення проблема впливу фінансової кризи на розвиток страхового ринку України.

Мета статті. Метою статті є дослідження проблем функціонування страхового ринку України та визначення напрямів їх вирішення, що дозволить забезпечити ефективний розвиток цього сегменту фінансового ринку в умовах фінансової нестабільності.

Виклад основного матеріалу. Страховий ринок є однією з найважливіших складових фінансового сектору економіки. Без належним чином розвиненої інфраструктури страхового ринку неможливо забезпечити поступальний соціально-економічний розвиток держави, ефективне функціонування суб'єктів господарювання, підвищення добробуту населення. При цьому в останні роки страховий ринок розвивався швидше не «завдяки», а «всупереч», оскільки не були створені необхідні передумови для його повноцінного функціонування. І хоча значущість процесів, що впливають на стан цієї галузі на мікрорівні, має тенденцію до зростання, визначальним чинником розвитку страхування в нашій державі залишається стратегія соціально-економічного розвитку, що формується на макрорівні.

В економічній літературі висловлюються різні думки щодо сукупності чинників, які тією чи іншою мірою стримують поступальний розвиток національного страхового ринку. Зокрема, виділяються чинники економічного, законодавчого, соціально-економічного, психологічного та структурного характеру. Отже, на підставі аналізу основних показників функціонування страхового ринку України визначимо проблемні аспекти його функціонування та дослідимо перспективи подальшого розвитку цього сегменту фінансового ринку в умовах фінансової нестабільності..

Протягом 2006-2008 років страховий ринок України характеризувався динамічним розвитком, що супроводжувався збільшенням кількості страхових компаній та кількості укладених договорів (рис. 1). Однак в умовах фінансової нестабільності протягом 2009 року ці показники знизились до рівня 2007 року та почали поступово відновлюватися у 2010 році.

Як бачимо з рисунку 1, за результатами 2010 року загальна кількість страхових компаній становила 456, в т.ч. діяло 389 компаній з ризикового страхування (85,3%) та 67 компаній зі страхування життя (14,7%). Протягом 2-х кварталів 2011 року загальна кількість компаній зменшилась на 10 одиниць, в т.ч. вийшли з ринку 2 компанії зі страхування життя. Тенденції щодо кількості укладених договорів збігаються з динамікою кількості страхових компаній. Отже, можна зробити висновок щодо тісної кореляції між загальноекономічними тенденціями та ключовими кількісними показниками розвитку страхового ринку України.

Незважаючи на велику кількість компаній, основну частку премій акумулюють 50 страховиків ризикового страхування (81,5%) та 10 страхових компаній зі страхування життя (84,5%). Подібна тенденція спостерігалась також на ринку і у попередні роки (табл. 1).

Аналіз концентрації ринку ризикового страхування за надходженнями валових премій, з одного боку, засвідчує відсутність монополістів на ньому

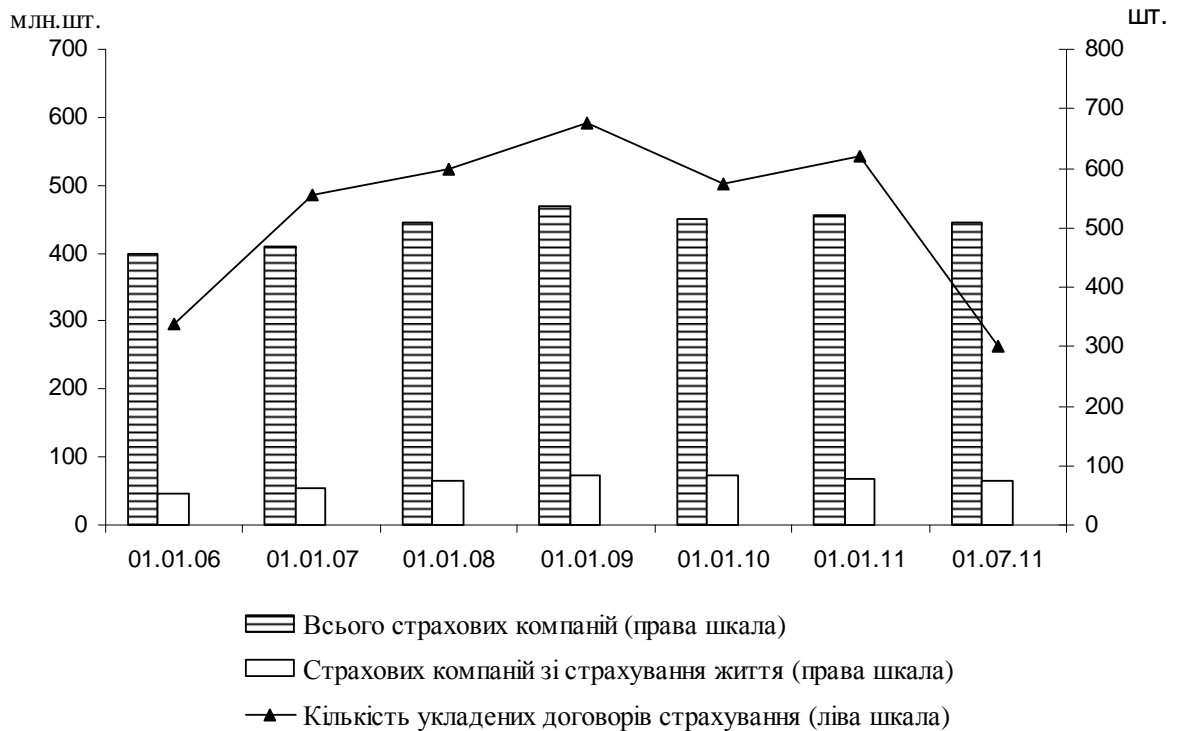

Рис. 1. Динаміка кількості страховиків та укладених договорів страхування у 2006 – 2011 рр.

Джерело: складено автором на основі даних офіційного сайту Держфінпослуг [3]

(найбільші три компанії зібрали лише 24,4% загального обсягу страхових платежів); а з іншого – дає підстави говорити про наявність значної кількості малих компаній (287 страховиків займають біля 6% ринку). Ринок страхування життя має набагато більший рівень монополізації: три найбільші компанії збирають більше половини страхових платежів (табл. 1). Можемо зробити висновок, що рівень концентрації в сегменті страхування життя істотно перевищує відповідний показник сегменту ризикового страхування. На нашу думку, цей факт пояснюється більшою складністю та довготерміновим характером страхових продуктів, пов'язаних зі страхуванням життя. Як наслідок, ці продукти можуть мати можливість продавати лише великі та фінансово стійкі компанії, що мати значний досвід функціонування на цьому сегменті фінансового ринку та користуються високим рівнем довіри в фізичних осіб.

Важливий показник розвитку страхового ринку – присутність на ньому іноземного капіталу. На вітчизняному страховому ринку іноземна присутність зростає. Так, кількість страхових компаній з іноземним капіталом за період з 2001-2008 років зросла більше як у 4 рази. При цьому на початок 2009 року кожен 5 страховик мав частку іноземного капіталу. У 25 страхових компаній, що функціонують на страховому ринку України, нерезиденти мають частку статутного капіталу, що перевищує 50%. Частка іноземного капіталу в статутних фондах страховиків складає біля 20%. Найбільшими іноземними

Таблиця 1.

Концентрація страхового ринку України станом на 01.04.2011 року

Страхові компанії (top)	Страховання життя		Ризикове страхування	
	Надходження премій, млн. грн.	Частка на ринку, %	Надходження премій, млн. грн.	Частка на ринку, %
Топ 3	124,2	49,9	1 423,9	24,4
Топ 10	210,6	84,5	2 492,4	42,6
Топ 20	239,1	96,0	3 451,0	59,1
Топ 50	249,1	100,0	4 763,2	81,5
Топ 100	*	*	5 477,8	93,7
Топ 200	*	*	5 816,3	99,5
Всього	249,1	100,0	14 825,1	100,0

Джерело: Підсумки діяльності страхових компаній за I квартал 2011 року [3]

інвесторами в страховий сектор національної економіки є Австрія, Польща, Англія, США і Росія [3, 5]. Наведені вище показники ще раз підтверджують наш висновок щодо відповідності тенденцій на страховому ринку загальноекономічній ситуації, адже у протягом 2001-2008 також активно зростали іноземні інвестиції як у інші сегменти фінансового ринку (банківська система, лізингові операції і т.д.), так і в реальний сектор економіки.

Тезу щодо синхронності тенденцій у ключових секторах економіки, також підтверджують основні показники діяльності страхового ринку протягом 2005–2011 рр. (табл. 2). Упродовж 2005-2008 років страховий ринок України демонстрував стабільні темпи зростання. Аналіз показників ділової активності страховиків у зазначеному періоді засвідчує наявність тенденції щодо поступального розвитку страхової діяльності. Активи вітчизняних страхових компаній за даний період зросли майже вдвічі до 41930,5 млн. грн., при цьому страховикам належить лівова частка (приблизно $\frac{3}{4}$) загального обсягу активів небанківських фінансових установ. З іншого боку, за результатами 2008 року активи банків становили 892546,01 млн. грн., що у 21 раз більше, ніж активи страхових компаній. В умовах кризи ріст активів страхових компаній майже припинився: за 2009 рік вони збільшились лише на 0,1%. Однак уже в наступному році страховий ринок відновив зростання, активи страховиків за 2010 рік збільшились більше, ніж на 2 млрд. грн.

Сумарний статутний капітал українських страховиків у докризовий період щорічно зростав у середньому на 25%. При цьому певну цікавість викликає порівняння цього показника страхових компаній і банків. Так, зокрема, у 2008 році статутний капітал вітчизняних банків становив 82280 млн. грн., що у 6,2 раза перевищувало статутний капітал страхових компаній, хоча за кількістю банків у 2,5 раза менше, ніж страховиків. Темпи зростання статутного капіталу банківських установ також перевищують темпи зростання статутного капіталу страховиків. Набагато вищою є і продуктивність банківського капіталу. Так, якщо на 1 грн. статутного капіталу банків припадає 4,4 грн. депозитів юридичних і фізичних осіб, то на 1 грн. статутного капіталу страхових компаній лише 1,8 грн. валових страхових премій. Наведені показники свідчать

про недостатню капіталізацію страхового ринку порівняно з банківською системою [3]. Проблема недостатньої капіталізації страховиків посилилась в умовах фінансової кризи. Зокрема, у 2009 році темпи росту капіталу страхових компаній зменшились у 2 рази, а за 3 квартали 2010 року капітал узагалі зменшився більше, ніж на 300 млн. грн.

Таблиця 2.
Динаміка основних показників розвитку страхового ринку в 2005-2011 рр.

Показники	2005	2006	2007	2008	2009	2010	за 2 кв. 2011	Темпи приросту, %		
								2008/ 2007	2009/ 2008	2010/ 2009
Активи по балансу, млн. грн.	20920,1	23994,6	32213	41930,5	41970,1	45234,6	42844,6	30,2	0,1	7,8
Статутний капітал, млн. грн.	6641	8391,2	10633,6	13206,4	14876	14429,2	13546,3	24,2	12,6	-3,0
Страхові резерви, млн. грн.	5045,8	6014,1	8423,3	10904,1	10141,3	11371,8	11136,1	29,5	-7,0	12,1
Валові страхові премії, млн. грн.	12853,5	13830	18008,2	24008,6	20442,1	23081,7	11042	33,3	-14,9	12,9
Відношення валових страхових премій до ВВП, %	3,1	2,5	2,6	2,5	2,2	2,1	1,9	-3,8	-12,0	-4,5
Валові страхові виплати, млн. грн.	1894,2	2599,6	4213	7050,7	6737,2	6104,6	2481,7	67,4	-4,4	-9,4
Рівень валових виплат, %	14,7	18,8	23,1	29,4	33	26,4	22,5	27,3	12,2	-20,0

Джерела: складено автором на основі даних офіційного сайту Держфінпослуг [3]

Стан страхового ринку визначається обсягом зібраних страхових премій і сформованими страховими резервами. Валові страхові премії вітчизняних страховиків у 2008 році зросли на 33,3% – до 23,0 млрд. грн., а чисті страхові премії – на 29,4% – до 15,7 млрд. грн. Отже, кризові явища, що спостерігались у фінансово-економічному секторі країни у четвертому кварталі 2008 року, суттєво не вплинули на обсяги надходження валових страхових премій. Однак за результатами 2009 року цей показник зменшився на 15%. Чисті премії (валові премії за мінусом премій з перестраховування) у докризовий період також мали стійку тенденцію до зростання, а в умовах кризи – зменшились. Страхові премії пов'язані з зобов'язаннями страховиків, які повинні підкріплюватись відповідним рівнем страхових резервів. Протягом 2005-2008 років

простежувалася тенденція до зростання страхових резервів, яка змінилась на зворотній процес в умовах фінансової нестабільності 2009 року.

За результатами 2010 року, порівняно з попереднім роком, на 2 639,6 млн. грн. (12,9%) збільшилися обсяги надходжень валових страхових премій (табл. 2). Основним фактором зростання валових страхових премій, порівняно з 2009 роком, стало збільшення обсягу внутрішнього перестраховування на 1 969,9 млн. грн. (25,3%). Необхідно відзначити, що розмір внутрішнього перестраховування вже перевищив докризовий рівень 2008 року на 21,5%. Можна виділити таку структуру джерел надходження валових страхових премій: 6 171,1 млн. грн. (26,7%) надійшли від фізичних осіб; 9 860,4 млн. грн. (42,7%) надійшли від юридичних осіб. За 12 місяців 2010 року сума отриманих страховиками валових премій з видів страхування, інших, ніж страхування життя становила 22 175,2 млн. грн. (або 96,1% від загальної суми страхових премій), а зі страхування життя – 906,5 млн. грн. (або 3,9% від загальної суми страхових премій).

Наведені вище показники свідчать про зростання абсолютних показників страхового ринку, однак не дають можливості оцінити динаміку його розвитку порівняно з іншими секторами національної економіки. Для вирішення проблеми проаналізуємо відносний показник зростання ринку. За 2010 рік частка валових страхових премій у відношенні до ВВП становила 2,1%, що на 0,1% менше порівняно з 2009 роком та на 0,4% менше порівняно з показником 2008 року; частка чистих страхових премій у відношенні до ВВП за 2010 рік становила 1,2%, що на 0,1% менше порівняно з відповідним показником 2009 року та на 0,5% менше порівняно з відповідним показником 2008 року. Отже, можемо зробити висновок щодо більш повільного відновлення страхового ринку порівняно з національною економікою в цілому.

Зазначені тенденції також спостерігались протягом першого кварталу 2011 року. Так, у I кварталі 2011 року (порівняно з I кварталом 2010 року) на 1 395,2 млн. грн. збільшився обсяг надходжень валових страхових премій. Однак співвідношення валових страхових премій до ВВП продовжує зменшуватись (табл. 2). Крім того, простежується тенденція до зменшення питомої ваги чистих страхових премій у валових страхових преміях протягом останніх періодів: I квартал 2008 року – 69,3%; I квартал 2009 року – 67,3%; I квартал 2010 року – 58,5%; I квартал 2011 року – 50,3%.

Відповідно до росту страхових премій у 2008 році також відбувалось зростання на 67,4% валових і на 68,5% чистих страхових виплат. Отже, темпи росту страхових виплат у 2 рази перевищували темпи росту страхових премій, що частково пояснюється розвитком кризових явищ у другій половині 2008 року. За результатами 2008 року рівень валових страхових виплат (відношення валових виплат до валових премій) становив 29,4%, рівень чистих страхових виплат (відношення чистих виплат до чистих премій) – 30,6%. У 2009 році рівень валових страхових виплат збільшився до 33%, відповідно до досліджень науковців, прийнятним вважається рівень виплат до 40%. Тобто вітчизняні страхові компанії в умовах фінансової нестабільності наблизились до критичної межі, однак не перетнули її завдяки недостатньому розвитку ринку страхування в Україні.

За 2010 рік порівняно з 2009 роком на 9,4% зменшилися валові страхові виплати (відшкодування). Скорочення страхових виплат може розглядатися як негативна ознака з огляду на те, що надходження страхових платежів збереглося на рівні попереднього року. Це може свідчити про недостатність у страхових компаній ліквідних інструментів, надмірну збитковість діяльності деяких страховиків. Ряд страхових компаній розглядають всі можливі варіанти скорочення витрат, зокрема через реорганізацію та скорочення своїх відокремлених підрозділів (філій, представництв тощо).

На зменшення чистих страхових виплат, у першу чергу, вплинули такі зміни: на 476,2 млн. грн. (15,8%) зменшилися виплати з автостраховання (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка"); на 204 млн. грн. (57,5%) зменшилися виплати зі страхування кредитів. За I квартал 2011 року порівняно з I кварталом 2010 року на 8,3% зменшилися валові страхові виплати (відшкодування), обсяг чистих страхових виплат зменшився на 8,6%. На зменшення чистих страхових виплат, як і протягом 2010 року, переважно впливало зменшення страхових виплат за: автострахованням (КАСКО, ОСЦПВ, "Зелена картка"); страхування фінансових ризиків та страхування кредитів.

Про стан розвитку національного страхового ринку може свідчити частка зібраних на ньому премій у сукупному обсязі страхових премій на світовому страховому ринку. За підсумками 2008 року, частка України на світовому ринку 0,10% (для порівняння: в Росії цей показник – 0,91%, Польщі – 0,57%, Великобританії – 10,54%, США – 29%), причому частка ризикового страхування становить 0,23%. Частка нашої країни на світовому ринку страхування життя взагалі становить лише близько 0,01%.

Основним макроекономічним індикатором розвитку страхового ринку є відношення валової страхової премії до ВВП (показник глибини ринку). Як зазначалось вище, в Україні цей показник станом на 01.07.2011 року становив лише 1,9%, тоді як у 2005 р. складав 3,1%. При цьому вважається, що для ефективного страхового ринку цей показник повинен бути на рівні 7%. Так у Великобританії це співвідношення становить 15%, у США – 10%, у Польщі – 4%. Отже, національний страховий ринок потребує рішучих та скоординованих дій органів державної влади та професійних учасників, спрямованих на активізацію страхової діяльності та її популяризацію серед широких верств населення.

Важливий макроекономічний індикатор розвитку ринку страхування – розмір страхової премії на душу населення (щільність страхування). Зростання цього показника багато в чому зумовлюється зростанням споживання страхових послуг. В Україні розмір страхових премій у розрахунку на душу населення порівняно низький. У 2008 р. на 1 особу припадало 93,8 дол. США страхових премій (страхування життя – 4,1 дол. США, ризикове страхування 89,7 дол. США), це значно більше, ніж у 2005 р. – 59 дол. США. Проте за цим показником Україна суттєво відстає від зарубіжних країн. Так, наприклад, у Великобританії цей показник становить 6858 дол. США, (страхування життя – 5582,3 дол. США, ризикове страхування – 1275,7 дол. США), у Польщі – 643

дол. США (страхування життя – 381,2 дол. США, ризикове страхування – 261,8 дол. США) [4].

Отже, динаміка основних показників розвитку страхового ринку протягом 2005-2008 років свідчить про зростання його обсягів. При цьому глобальна фінансова криза, що розпочалася в четвертому кварталі 2008 року, вплинула на розвиток усіх основних секторів національної економіки. Слід зазначити, що фінансовий сектор України зазнав суттєвих фінансових втрат. Разом з тим, за оцінками експертів, ступінь погіршення стану окремих учасників фінансового ринку різниться. Якщо у банківському секторі спостерігаються проблеми повернення кредитів, вилучення депозитних вкладень, погіршення фінансової стійкості та ліквідності, на фондовому ринку – обвал фондових індексів і курсів цінних паперів, то в секторі страхування вплив фінансової кризи має більш м'який характер.

Зокрема, під час фінансової кризи на вітчизняному страховому ринку знизилась можливість страховиків щодо ефективного відбору до власного страхового портфелю привабливих для страхування ризиків. Це призвело до створення незбалансованого портфелю страховика та виникнення можливих небезпек: від зниження платоспроможності та порушення фінансової стійкості страховика до його можливого банкрутства. При цьому основні наслідки світової фінансової кризи на вітчизняному страховому ринку проявились у його інвестиційному сегменті, коли страховики й перестраховики, як інституціональні інвестори, втратили можливість надійно вкласти страхові резерви. На страховий ринок суттєво вплинула банківська криза, адже традиційно банки використовуються страховиками як окремий потужний канал надання страхових послуг. Після введення обмежень на видачу нових кредитів страхові компанії втратили можливість страхувати заставне майно. Цей вид страхування вважався учасниками ринку досить привабливим та вигідним. Перестраховальний ринок, який тісно пов'язаний з ринком страхування, також зазнав стрімкого падіння. Як результат, лідери світового страхового сектору згорнули інвестиційні проекти на українському страховому ринку [2].

На вітчизняному страховому ринку існували і внутрішні причини, що посилювали прояви фінансової кризи. До таких причин можна віднести:

- незбалансованість високих темпів зростання страхових премій і відносно низької капіталізації страховиків;
- протиріччя між високими темпами зростання страхових премій та низькою рентабельністю страхових операцій, яка є наслідком неправильної методології при оцінці фінансових результатів діяльності страхових організацій;
- недостатньо розвинута система продажу страхових послуг;
- низька ефективність форм та методів управління, що переважно обумовлюється дефіцитом кваліфікованих кадрів;
- відсутність пріоритетного інтересу до стратегічних аспектів розвитку страхових компаній з боку їх акціонерів [1].

Висновки. Отже, наведені в роботі результати аналізу поточного стану, тенденцій і проблем розвитку вітчизняного страхового ринку свідчать про

певні здобутки та численні недоліки. Щоб усунути виявлені недоліки, подальший розвиток страхового ринку повинен відбуватись на основі врахування таких базових принципів: вільний рух капіталів та страхових послуг на території України; захист прав споживачів страхових послуг; вільний вибір страховика; прозорість діяльності учасників страхового ринку; уніфікація процедур страхування; використання міжнародного досвіду.

Ринок страхових послуг залишається найбільш капіталізованим серед інших небанківських фінансових ринків. На сучасному етапі розвитку страхового ринку України головними завданнями є:

- прийняття Законів України «Про обов'язкові види страхування», «Про фонд гарантування страхових виплат», «Про страхування життя», «Про страхових посередників» тощо;
- здійснення економічного обґрунтування та розробка плану заходів щодо впровадження системи гарантій за довгостроковим страхуванням життя;
- розв'язання проблемних питань щодо випуску спеціальних інвестиційних інструментів під розміщення довгострокових страхових резервів;
- розробка методології здійснення страхових і перестрахових операцій за участю страхових посередників, а також методики оцінки обсягу страхового ринку за показником нетто-премій;
- перегляд положень з формування та розміщення страхових резервів;
- створення національної бази даних несумлінних клієнтів (так зване бюро страхових історій).

За результатами проведеного дослідження зроблено висновок щодо необхідності підвищення ефективності державної політики регулювання страхового ринку України. Ця політика повинна спрямовуватись на подолання негативних наслідків фінансової кризи та підвищення стійкості національного страхового ринку до проявів нестабільності на світових фінансових ринках. Зокрема, необхідно сформулювати виважену (збалансовану) концепцію державного впливу на страховий ринок. Концепція, з одного боку, повинна передбачати формування ефективної системи запобіжного (пруденційного) державного нагляду, включаючи впровадження системи оцінки діяльності страховиків на основі застосування міжнародних стандартів обліку і фінансової звітності, з іншого, – гарантувати неутручання органів державної влади в поточну діяльність учасників страхового ринку.

Список використаних джерел

1. Баранова В. Проблеми функціонування страхової системи України в умовах фінансової кризи / В. Баранова // Економіст. – 2009. – №11. – С. 21-23.
2. Гребенщиков Э.С. Финансовый кризис в мире: последствия и уроки для страхового бизнеса, регуляторов и страхователей / Э.С. Гребенщиков // Финансы. – 2009. – № 3. – С. 53-58.
3. Офіційна інтернет-сторінка Державної комісії з регулювання ринку фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

- <http://dfp.gov.ua>.
4. Світовий страховий ринок: підсумки 2008 року // Страхова справа. – 2009. – №3(35). – С. 46–58.
 5. Сіренко І. Аналіз розвитку страхового ринку та оцінка його перспектив / І. Сіренко // Страхова справа. – 2009. – №3(35). – С. 23–25.
 6. Ткаченко Н.В. Фінансова стійкість страхових компаній в умовах глобалізації / Н. В. Ткаченко // Фінанси України. – 2010. – N 3. – С. 82-92.
 7. Шірінян Л. Удосконалення організації фінансів та оподаткування страхових компаній України / Л. Шірінян // Економіка України. – 2010. – №6. – С. 55-66.
 8. Яворська Т.В. Регулятивна політика державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг у страховій сфері / Т.В. Яворська // Вісник Української академії банківської справи. – 2010. – №1. – С. 106-110.
 9. Rejda George E. Principles of Risk Management and Insurance / George E. Rejda. – California: Books/Cole publishing company, 1997. – 620 с.

Подано до редакції 28 березня 2011 року

Левченко В.П.

Проблемы и перспективы развития страхового рынка Украины в условиях финансовой нестабильности

В статье приводятся результаты анализа основных показателей функционирования страхового рынка Украины. Также исследуются основные проблемы функционирования и определяются перспективы развития национального страхового рынка в условиях финансовой нестабильности.

Ключевые слова: *страхование, страховой рынок, страховые компании, страховая деятельность.*

Levchenko V.P.

Problems and prospects of Ukraine insurance market development in the conditions of financial instability

The author makes the estimation and analysis of basic indices of the Ukrainian insurance market functioning. The basic problems of national insurance market functioning are also probed and the prospects of its development in the conditions of financial instability are determined.

Keywords: *insurance, insurance market, insurance companies, insurance activity.*

Левченко Валентина Петрівна – кандидат технічних наук, заслужений економіст України, заступник Голови Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.